

CUPRINS

<i>Prefață</i>	9
<i>Introducere</i>	13
I. PERIOADE, NIVELE ȘI STADII ÎN GENEZA ȘI EVOLUȚIA SOCIOLOGIEI CA ȘTIINȚĂ	
1. Filosofia socială antică, gândirea socială și geneza sociologiei.....	16
2. Gândirea sociologică premodernă (secolele XVI-XVII).....	17
3. Gândirea sociologică raționalist – critică a „Epocii Luminilor”.....	18
4. Gândirea sociologică postiluministă. Teoriile progresului social.....	20
II. PRECURSORI AI SOCIOLOGIEI	
1. Teoriile contractului social.....	22
2. Reacția împotriva doctrinelor „legii naturale” a națiunii și statului.....	24
3. Adam Smith; Adam Ferguson.....	25
4. Socialismul utopic: Saint Simon, Robert Owen, Charles Fourier.....	26
5. Teoriile sociopolitice ale noii ordini sociale moderne.....	30
6. Sociologia istorică. Alexis de Tocqueville.....	32
7. Anchetele sociale și statisticile administrative – nivel al constituirii sociologiei ..	34
III. SURSELE CONSTITUTIVE ALE SOCIOLOGIEI CA ȘTIINȚĂ	
1. Mecanicismul sociologic.....	36
2. Sociogeografismul (școala sociologică geografică).....	38
3. Sociodemografismul.....	40
IV. SOCIOLOGIA PRECLASICĂ	
1. Organicismul și evoluționismul sociologic.....	42
2. Psihologismul sociologic. Sociologia psihologică.....	47

V. SISTEME ȘI ȘCOLI SOCIOLOGICE CLASICE

1. Pozitivismul sociologic. Auguste Comte	59
a) Contextul istoric, social și intelectual al genezei și constituirii pozitivismului comtean	60
b) Tema centrală a sociologiei comteene: originile și destinul societății industriale moderne	61
c) „Spiritul pozitiv”. Statistica și dinamica socială	64
d) Societatea și familia	66
e) Statul și guvernarea	67
f) Dinamica, dezvoltarea și progresul social în concepția lui A. Comte	68
g) Valoarea și limitele teoretico-metodologice ale pozitivismului	72
2. Sociologia și materialismul istoric. Karl Marx și Friedrich Engels	75
a) Premisele sociologiei marxiste	76
b) Alienarea umană în sistemul proprietății private	76
c) Teoria formațiilor socioeconomice; interpretarea marxistă a societății	78
d) Teoria sociologică a claselor sociale și a structurii de clasă a societății	80
e) Teoria sociologică a statului	81
f) Concepția marxistă asupra dezvoltării sociale	82
g) Emanciparea, revoluția proletară și societatea viitoare	83
h) Destinul teoriei sociologice marxiste	86
i) Contribuția lui Karl Marx la constituirea și dezvoltarea sociologiei	87
3. Sociologismul. Émile Durkheim	91
a) Societatea europeană modernă – fundament al genezei sociologismului	92
b) Durkheim, sociologia preclasică, Spencer, Comte și Marx	93
c) Teoria sociologică a faptului social și a socialului	95
d) Raporturile dintre indivizi și societate. Solidaritatea mecanică și solidaritatea organică	99
e) Metodologia, metodele și tehnicile de investigație sociologică	104
f) Structura și clasificarea faptelor sociale. Normal și patologic în viața socială	106
g) Teoria „speciilor” și „tipurilor” sociale	108
h) Morfologia socială și explicația în sociologie	110
i) Societatea, moralitatea și religia	112
j) Teoria sociologică a sinuciderii	116
k) Statul, drepturile civile și individualitatea	120
l) Teoria sociologică a cunoașterii	121
m) Individualismul, anomia și socialismul	122
n) Societatea, educația și sociologia	126
o) Sociologia și acțiunea socială	128
p) Valoarea și limitele sociologismului durkheimian	129
r) Școala durkheimiană și contribuțiile ei în sociologie	133
4. Sociologia logico-experimentală, matematică. Vilfredo Pareto	140
a) Fundamentele teoretice și metodologice ale sociologiei paretiene	141
b) Sociologia ca știință în concepția lui V. Pareto	143
c) Tipologia acțiunilor umane; acțiuni logice și acțiuni non-logice	145
d) Societatea și factorii vieții sociale în sociologia paretiană	149
e) Sistemul social. Elitele, echilibrul și evoluția societății	156
f) Contribuția lui Pareto la sociologia universală	160

5. Sociologia comprehensiv-explicativă. Max Weber	166
a) Concepția lui Weber despre logica și epistemologia științelor sociale și ale sociologiei.....	167
b) Sociologia și științele sociale ca științe cauzale.....	169
c) Acțiunea socială și „orientarea spre altul – expectanța”.....	172
d) Structura și tipologia activității sociale.....	174
e) Relativitatea istorică și „neutralitatea axiologică” a sociologiei.....	176
f) Comprehensiunea și explicarea activității sociale.....	180
g) „Tipul ideal”, instrument al trecerii de la comprehensiune la interpretare și explicație cauzală.....	181
h) Ideile religioase, etica protestantă și geneza spiritului capitalismului european	183
i) Ordinea socială, dominația și birocrăția, ca tip ideal al dominației legale	186
j) Neutralitatea axiologică; vocația omului de știință și vocația omului politic ...	189
k) Valoarea și actualitatea sociologiei weberiene.....	192

VI. ACTUALITATEA ȘI PROBLEMATICA FUNDAMENTALĂ ALE SOCIOLOGIEI CLASICE

1. Semnificația „clasicismului” în sociologie.....	196
2. Esența sociologiei clasice.....	199
3. Problemele fundamentale ale sociologiei clasice.....	200
4. Actualitatea moștenirii sociologiei clasice.....	201

© Editura Fundației *România de Măine*, 2008

Editură acreditată de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
prin Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COSTEA, ȘTEFAN

Clasici ai sociologiei universale / Ștefan Costea, – București, Editura
Fundației *România de Măine*, 2008

ISBN : 978-973-163-310-7

316(100)

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă și se pedepsește conform legii.

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului revine exclusiv
autorului/autorilor.*

Coperta I (foto): Auguste Comte, Karl Marx, Émile Durheim,
Vilfredo Pareto, Max Weber

Redactor: Constantin FLOREA
Tehnoredactare: Marcela OLARU
Coperta: Cornelia PRODAN

Bun de tipar: 15.12.2008; Coli tipar: 13
Format: 16/70×100

Editura Fundației *România de Măine*
Bulevardul Timișoara nr.58, București, Sector 6
Tel./Fax: 021/444.20.91; www.spiruharet.ro
e-mail: contact@edituraromaniademaine.ro